

V Bruseli 3. júla 2026
(OR. en)

11116/26

ECOFIN 906
UEM 310
SOC 435
EMPL 237
COMPET 850
ENV 826
EDUC 292
ENER 448
JAI 886
GENDER 123
JEUN 166
SAN 524
EIB
ECB

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	ODPORÚČANIE RADY k hospodárskej, sociálnej, štrukturálnej a rozpočtovej politike a politike zamestnanosti Dánska

Delegáciám v prílohe zasielame uvedený návrh odporúčania Rady vychádzajúci z návrhu Komisie COM(2026) 204 final v znení, ktoré zrevidovali a odsúhlasili rôzne výbory Rady a sfinalizoval Hospodársky a finančný výbor.

ODPORÚČANIE RADY

k hospodárskej, sociálnej, štrukturálnej a rozpočtovej politike a politike zamestnanosti Dánska

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97¹, a najmä na jeho článok 3 ods. 3,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 (Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

keďže:

- (1) V nariadení (EÚ) 2024/1263 sa stanovujú ciele rámca správy hospodárskych záležitostí, ktorými je podporovať zdravé a udržateľné verejné financie, udržateľný a inkluzívny rast a odolnosť prostredníctvom reforiem a investícií, ako aj zabrániť nadmerným deficitom verejných financií. V uvedenom nariadení sa stanovuje, že Rada a Komisia vykonávajú mnohostranný dohľad v kontexte európskeho semestra v súlade s cieľmi a požiadavkami stanovenými v Zmluve o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). Európsky semester zahŕňa predovšetkým formulovanie odporúčaní pre jednotlivé krajiny a dohľad nad ich vykonávaním.
- (2) Komisia 25. novembra 2025 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania na rok 2026, v ktorej neurčila Dánsko za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým bude potrebné vykonať hĺbkové preskúmanie. Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny, odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa ľudského kapitálu v Európskej únii a návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2026, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv. Rada 21. apríla 2026 prijala odporúčanie týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny² a 9. marca 2026 spoločnú správu o zamestnanosti a odporúčanie týkajúce sa ľudského kapitálu.
- (3) Komisia uverejnila 29. januára 2025 Kompas konkurencieschopnosti, čo je strategický rámec, ktorého cieľom je posilniť globálnu konkurencieschopnosť Únie v nasledujúcich piatich rokoch. Sú v ňom identifikované tri transformačné požiadavky, a to inovácia, dekarbonizácia a konkurencieschopnosť a bezpečnosť, ktoré sú kritickými piliermi udržateľného hospodárskeho rastu. Kompas konkurencieschopnosti od svojho uverejnenia poskytuje podklady pre prácu v rámci európskeho semestra, čím sa zabezpečuje, aby hospodárske politiky členských štátov boli konzistentné so strategickými cieľmi EÚ, a vytvára sa jednotný prístup k správe hospodárskych záležitostí, ktorý podporuje udržateľný rast, inováciu a odolnosť v celej Únii.

² Ú. v. EÚ C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) Európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík sa v roku 2026 naďalej vyvíja súbežne so záverečnou fázou vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (RRF)³. Pre plnenie politických priorít v rámci európskeho semestra mali zásadný význam plány obnovy a odolnosti spolu s financovaním v rámci politiky súdržnosti, keďže tieto plány boli potrebné na účinné riešenie všetkých výziev identifikovaných v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny vydaných v nedávnych cykloch, resp. ich významnej podskupiny, pričom odporúčania pre jednotlivé krajiny sa museli zohľadňovať v programoch financovaných z európskej politiky súdržnosti. S blížiacim sa koncom trvania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je nevyhnutné naďalej zachovať a rozvíjať reformy a investície podporované a vykonávané v rámci tohto mechanizmu, a to najmä tie, ktoré prispievajú k riešeniu výziev identifikovaných v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny.
- (5) Komisia 3. júna 2026 uverejnila správu o krajine týkajúcu sa Dánska na rok 2026. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Dánsko dosiahlo pri plnení odporúčaní z roku 2025, a hodnotilo sa v nej vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Dánska. Na základe uvedenej analýzy sa v tejto správe identifikovali najnaliehavejšie výzvy, ktorým Dánsko čelí. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Dánska pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľových hodnôt Únie v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby a sociálneho vylúčenia, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Rada 21. januára 2025 na základe posúdenia a odporúčania Komisie prijala odporúčanie, ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Dánska⁴. Plán sa vzťahuje na obdobie 2025 až 2028 a stanovuje sa v ňom rozpočtové obmedzenie v podobe maximálnej miery rastu čistých výdavkov na obdobie štyroch rokov. Rada odporučila tieto maximálne miery rastu čistých výdavkov: 5,0 % v roku 2025, 5,7 % v roku 2026, 3,8 % v roku 2027 a 2,9 % v roku 2028, čo zodpovedá maximálnym kumulatívnym mieram rastu vypočítaným vo vzťahu k východiskovému roku 2023, a to 12,6 % v roku 2025, 18,9 % v roku 2026, 23,5 % v roku 2027 a 27,1 % v roku 2028.
- (7) Útočná vojna Ruska proti Ukrajine a jej dôsledky predstavujú pre Európsku úniu existenčnú výzvu. Komisia vyzvala členské štáty, aby požiadali o koordinovanú aktiváciu národnej únikovej doložky Paktu stability a rastu s cieľom podporiť úsilie EÚ o dosiahnutie rýchleho a výrazného zvýšenia výdavkov na obranu⁵, pričom Európska rada tento návrh 6. marca 2025 uvítala. V nadväznosti na žiadosť Dánska prijala Rada 8. júla 2025 na základe odporúčania Komisie odporúčanie, ktorým sa Dánsku povoľuje odchýliť sa od odporúčaných maximálnych mier rastu čistých výdavkov⁶. Obdobie aktivácie národnej únikovej doložky (v rokoch 2025 až 2028) umožňuje Dánsku zmeniť priority výdavkov verejnej správy alebo zvýšiť príjmy verejnej správy tak, aby trvalo vyššie výdavky na obranu neohrozili fiškálnu udržateľnosť v strednodobom horizonte.

⁴ Odporúčanie Rady z 21. januára 2025, ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Dánska, Ú. v. EÚ C, C/2025/654, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/654/oj>.

⁵ Oznámenie Komisie s názvom Zohľadnenie zvýšených výdavkov na obranu v rámci Paktu stability a rastu, Brusel, 19. 3. 2025, C(2025) 2000 final.

⁶ Odporúčanie Rady z 8. júla 2025, ktorým sa Dánsku umožňuje odchýliť sa od maximálnych mier rastu čistých výdavkov stanovených Radou podľa nariadenia (EÚ) 2024/1263 (aktivácia národnej únikovej doložky) (Ú. v. EÚ C, C/2025/3963, 20.8.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3963/oj>).

- (8) Dánsko 30. apríla 2026 predložilo svoju výročnú správu o pokroku za rok 2026⁷ týkajúcu sa dodržiavania odporúčaných maximálnych mier rastu čistých výdavkov.
- (9) Rast reálneho HDP v roku 2025 predstavoval 2,9 % a inflácia podľa HICP bola na úrovni 1,8 %. V prognóze Komisie z jari 2026 sa predpokladá nárast reálneho HDP o 1,9 % v roku 2026 a o 1,8 % v roku 2027, zatiaľ čo inflácia podľa HICP má byť v roku 2026 na úrovni 1,8 % a v roku 2027 na úrovni 1,9 %.
- (10) Na základe údajov, ktoré poskytol Eurostat⁸, sa prebytok verejných financií Dánska znížil zo 4,5 % HDP v roku 2024 na 2,9 % v roku 2025. Pokles prebytku v roku 2025 odráža najmä zvýšené výdavky na obranu. Vychádzajúc z opatrení, ktoré boli v príslušných oblastiach politiky známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2026 predpokladá prebytok na úrovni 0,9 % HDP v roku 2026 a na úrovni 0,5 % HDP v roku 2027. Zníženie prebytku v roku 2026 odráža najmä zvýšené výdavky, najmä na obranu, ako aj určité príjmové opatrenia.
- (11) Na základe údajov, ktoré poskytol Eurostat⁹, sa verejný dlh znížil z 30,5 % HDP na konci roku 2024 na 27,9 % HDP na konci roku 2025. Na základe opatrení v príslušných oblastiach politiky, ktoré boli známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2026 predpokladá, že pomer dlhu k HDP sa do konca roka 2026 zníži na 27,0 %, pričom do konca roka 2027 dôjde k ďalšiemu zníženiu na 26,2 %.

⁷ Výročné správy o pokroku 2026 sú k dispozícii na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

⁸ Eurostat – Euro ukazovatele, 22. 4. 2026.

⁹ Eurostat – Euro ukazovatele, 22. 4. 2026.

- (12) Na základe údajov Eurostatu¹⁰ dosiahli celkové výdavky verejnej správy na obranu na Dánska v roku 2025 úroveň 2,2 % HDP, čo v porovnaní s referenčným rokom 2021 zodpovedá zvýšeniu o 1,0 percentuálneho bodu HDP. Podľa prognózy Komisie z jari 2026 sa predpokladá, že v roku 2026 dosiahnu 2,6 % HDP, čo v porovnaní s rokom 2021 zodpovedá zvýšeniu o 1,4 percentuálneho bodu HDP¹¹.
- (13) Únia naďalej čelí rizikám v súvislosti s narušením dodávok energie a zvýšenou volatilitou cien, ktoré ešte zhoršuje geopolitické napätie ovplyvňujúce svetové trhy s ropou a plynom. Skúsenosti z energetickej krízy v rokoch 2022 – 2023 ukázali, že rozsiahle a necielené opatrenia prinášajú veľké fiškálne náklady a sú sociálne a ekonomicky neefektívne. Od vypuknutia vojny na Blízkom východe vo februári 2026 Dánsko neprijalo nové opatrenia fiškálnej politiky, ktorými by sa zmierňoval vplyv vysokých cien energií na domácnosti a podniky¹².
- (14) Podľa výpočtov Komisie rástli čisté výdavky v Dánsku v roku 2025 o 7,3 % a kumulatívne za roky 2024 a 2025 o 10,9 %. Rast čistých výdavkov v roku 2025 je vyšší ako odporúčaná maximálna miera rastu, čo zodpovedá odchýlke na úrovni 1,0 % HDP v ročnom vyjadrení. Ak vezmeme do úvahy roky 2024 a 2025 spolu, kumulatívna miera rastu čistých výdavkov je nižšia ako odporúčaná maximálna miera rastu¹³.

¹⁰ Eurostat, výdavky verejnej správy podľa štatistickej klasifikácie výdavkov verejnej správy (COFOG).

¹¹ Vymedzenie výdavkov na obranu v rámci NATO sa líši od vymedzenia výdavkov na obranu v rámci COFOG. K rozdielom navyše môže dôjsť aj v dôsledku času zaznamenania výdavkov, najmä v prípade vojenského vybavenia, keďže pri vykazovaní v rámci NATO sa v súvislosti s časom zaznamenania výdavkov neuplatňujú vnútroštátne účtovné pravidlá.

¹² Ide o stav k dátumu uzávierky prognózy Komisie z jari 2026 (4. mája 2026).

¹³ Keďže Dánsko využíva flexibilitu v rámci národnej únikovej doložky, posúdenie súladu sa sústreďuje na druhé uvedené porovnanie.

- (15) Podľa výpočtov Komisie sa predpokladá, že čisté výdavky v Dánsku porastú v roku 2026 o 6,7 % a kumulatívne za roky 2024, 2025 a 2026 o 18,3 %. Predpokladaný rast čistých výdavkov v roku 2026 je vyšší ako odporúčaná maximálna miera rastu, čo zodpovedá odchýlke na úrovni 0,4 % HDP v ročnom vyjadrení. Ak vezmeme do úvahy roky 2024, 2025 a 2026 spolu, predpokladaná kumulatívna miera rastu čistých výdavkov je nižšia ako odporúčaná maximálna miera rastu¹⁴.
- (16) Aby sa v širšej miere preberala zodpovednosť za úspešné vykonávanie nástrojov financovania Únie, naďalej treba systematicky, zmysluplne a včas zapájať miestne a regionálne orgány, sociálnych partnerov, občiansku spoločnosť a ďalšie relevantné zainteresované strany, a to aj v kontexte európskeho semestra.
- (17) Vykonávanie programov politiky súdržnosti, ktoré zahŕňajú podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF), Fondu na spravodlivú transformáciu (FST) a Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+), v Dánsku prebieha rýchlejšim tempom, než je priemer na úrovni EÚ, a to tak z hľadiska výberu projektov, ako aj z hľadiska platieb. Je dôležité, aby sa zachovala súčasná dynamika a zároveň maximalizoval vplyv investícií v praxi. Dánsko už v rámci svojich programov politiky súdržnosti prijíma opatrenia na podporu konkurencieschopnosti a rastu. Je nevyhnutné zabezpečiť, aby sa rýchlo a účinne realizovali nové investície, ktoré Dánsko identifikovalo vo svojom strednodobom preskúmaní fondov politiky súdržnosti – najmä tie, ktoré súvisia s piatimi prioritami stanovenými v nariadení o strednodobom preskúmaní¹⁵.

¹⁴ Keďže Dánsko využíva flexibilitu v rámci národnej únikovej doložky, posúdenie súladu sa sústreďuje na druhé uvedené porovnanie.

¹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/1914 z 18. septembra 2025, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2021/1058 a (EÚ) 2021/1056, pokiaľ ide o osobitné opatrenia na riešenie strategických výziev v rámci strednodobého preskúmania.

- (18) Dánsko čelí viacerým výzvam súvisiacim s inováciami a produktivitou, energetickou transformáciou, udržateľným poľnohospodárstvom, obehovým a odpadovým hospodárstvom, zručnosťami a bývaním.
- (19) Rast produktivity sa naďalej sústreďuje v malom počte veľkých spoločností, zatiaľ čo malé a stredné podniky (MSP) naďalej čelia prekážkam, ktoré bránia inováciám i pri zavádzaní nových technológií, a to najmä v regiónoch mimo regiónu hlavného mesta, čo poukazuje na obmedzené šírenie inovácií v rámci MSP. Dánsko dosiahlo pokrok pri podpore inovácií vďaka politickým dohodám o viacročnom financovaní výskumu a inovácií a o posilnení prenosu znalostí a technológií z univerzít do podnikov. Hoci sú nedávne politické opatrenia pozitívne, neriešia sa v plnej miere osobitné nedostatky systému inovácií. Malým a stredným podnikom by pomohlo integrovať špičkové riešenia a aktívnejšie sa zúčastňovať na výskumných a inovačných ekosystémoch, keby sa posilnil prístup k cielenejším a efektívnejším nástrojom na podporu inovácií, znížila fragmentácia a administratívna záťaž, zlepšilo šírenie poznatkov medzi výskumnými inštitúciami a spoločnosťami a posilnil vnútroštátny rámec obstarávania inovácií.
- (20) Pre podporu rastu inovačných podnikov a ich príspevku k produktivite a hospodárskej dynamike má zásadný význam prístup k financovaniu rozširovania. Napriek značnému akciovému trhu je počet prvotných verejných ponúk akcií nízky, pričom tomuto trhu dominuje malý počet veľkých spoločností. Aktivita v oblasti rizikového kapitálu zároveň zostáva v posledných rokoch vo všeobecnosti stabilná, pričom niektoré dánske spoločnosti hľadajú kapitál na rozšírenie tak, že prechádzajú na väčšie medzinárodné trhy, ktoré sa vyznačujú hlbšími kapitálovými zdrojmi a na ktorých existujú priaznivejšie rámce pre rozširovanie. To naznačuje, že v Dánsku existuje priestor na ďalší rozvoj vlastného kapitálu vo fáze rastu a zlepšenie podmienok pre prvotné verejné ponuky akcií s cieľom zabezpečiť kapitál na rozšírenie, internacionalizáciu a inováciu miestnych dynamických podnikov. K ešte väčšiemu prehĺbeniu domácich kapitálových trhov a zvýšeniu ponuky dlhodobého financovania by prispela väčšia mobilizácia úspor domácností a inštitúcií do kapitálových investícií, a to aj riešením nedostatkov súvisiacich s investičnými a sporiacimi účtami v Dánsku.

- (21) V roku 2025 pochádzalo v Dánsku z obnoviteľných zdrojov 92,4 % čistej výroby elektrickej energie, čo bol najvyšší percentuálny podiel v EÚ v danom roku a zároveň najvyšší v histórii Dánska. Po ťažkostiach pri realizácii plánu rozvoja veternej energie na mori boli koncom roka 2025 vyhlásené nové verejné súťaže na veterné parky na mori, ktoré potenciálnym developerom ponúkajú štátnu podporu v rámci modelu dvojsmernej rozdielovej zmluvy. Dánsko využilo rámec štátnej pomoci pre Dohodu o čistom priemysle. V roku 2025 boli prijaté alebo dôveryhodne oznámené ďalšie opatrenia na urýchlenie zavádzania domácej energie z obnoviteľných zdrojov, a to aj v reakcii na odporúčania Národného tímu pre energetickú krízu (NEKST).
- (22) Vysoký podiel obnoviteľných zdrojov energie v dánskom mixe výroby elektrickej energie znamená, že ďalšia elektrifikácia vo všetkých odvetviach by mohla výrazne prispieť k dekarbonizácii a cenovej dostupnosti energií, najmä v kontexte nestabilných trhov s fosílnymi palivami. Významným krokom bolo zníženie dane z elektriny pre domácnosti zo 72,7 øre len na 0,8 øre na kilowatthodinu, ku ktorému došlo od 1. januára 2026. Ide o vítaný vývoj aj z hľadiska cenovej dostupnosti energií, keďže účet za elektrinu pre dánske domácnosti v roku 2025 patril – najmä v dôsledku daní – medzi najvyššie v EÚ. Zníženie dane z elektriny pre domácnosti je však len dočasné (na dva roky). Pokiaľ ide o priemyselných odberateľov, daň z elektriny je už vo veľkej miere vratná. Aby Dánsko mohlo naplno využiť svoj potenciál, prospelo by mu, keby podporilo ďalšiu elektrifikáciu, a to aj prijatím komplexnej stratégie elektrifikácie, v ktorej sa stanovujú štrukturálnejšie opatrenia a časovo ohraničené odvetvové ciele.

- (23) Dánska kapacita siete je napriek značným investíciám do elektrizačnej sústavy v posledných rokoch vyčerpaná v dôsledku bezprecedentného dopytu po nových pripojeniach do siete, najmä zo strany dátových centier, projektov Power-to-X a batériových systémov uskladňovania energie. To prinútilo národného prevádzkovateľa prenosovej sústavy dočasne pozastaviť (do 3. júna) uzatváranie nových dohôd o pripojení do sústavy a predĺžiť lehoty na spracovanie projektov vo fázach preverovania a pripravenosti. Hoci sa v záujme riešenia tejto situácie a urýchlenia rozširovania siete vykonali alebo dôveryhodne oznámili určité opatrenia, kapacita siete pravdepodobne zostane v strednodobom horizonte nedostatočná. V tejto súvislosti by Dánsko mohlo konať a skrátiť priemerný čas, ktorý príslušné agentúry potrebujú na vybavenie environmentálnych povolení, a to aj tak, že sa zabezpečí primeraný počet zamestnancov. S cieľom optimalizovať využívanie existujúcej infraštruktúry elektrickej siete by Dánsko mohlo zvážiť aj opatrenia na ďalšie zlepšenie správy žiadostí o pripojenie k elektrickej sieti a jej flexibility. Odberatelia elektriny v Dánsku sú navyše naďalej vystavení nestálym cenám, ktoré sa vyznačujú prudkými zvýšeniami v obdobiach nízkej produkcie energie z obnoviteľných zdrojov, počas ktorých je pravdepodobnejšie, že marginálne ceny sa budú stanovovať na základe nákladnej výroby energie z fosílnych palív – poukazuje to na pretrvávajúci význam riešení nefosílnej flexibility, ako sú uskladňovanie energie a nástroje reakcie na dopyt, to všetko s cieľom dosiahnuť rovnováhu medzi ponukou a dopytom vo všetkých príslušných časových rámcoch a zlepšiť celkovú flexibilitu systému.

- (24) Hlavným zdrojom emisií skleníkových plynov v Dánsku, na ktoré sa vzťahuje nariadenie o spoločnom úsilí¹⁶, je odvetvie poľnohospodárstva. Intenzívne poľnohospodárske postupy zároveň spôsobujú aj nadmerné vyplavovanie živín a odtok z polí, čo má vážne dôsledky na zdravie pôdy, prírodu a vodné a morské ekosystémy. Ak sa v oblasti klímy majú dosiahnuť príslušné ciele a ak sa má zabezpečiť udržateľná prosperita, zásadný význam má v tejto súvislosti zvýšenie udržateľnosti agropotravinárskeho odvetvia. Kľúčovým národným politickým rámcom, ktorým sa riadi úsilie v tejto oblasti, je aj naďalej politická dohoda o „Zelenom Dánsku“, ku ktorej sa dospelo 18. novembra 2024. V roku 2025 každé z 23 miestnych tripartitných zoskupení zriadených podľa tejto dohody prijalo plán na zalesnenie poľnohospodárskych plôch. Okrem toho sa dosiahla dohoda o novom nariadení o dusíku, v ktorom sa stanovuje, že od roku 2027 sa poľnohospodárom v celej krajine budú prideliť obmedzené kvóty na vypúšťanie dusíka. Očakáva sa, že vďaka tomuto novému modelu sa emisie dusíka znížia o 7 900 ton. Na základe týchto pozitívnych krokov má pre zabezpečenie splnenia cieľov v oblasti klímy a životného prostredia stanovených v dohode „Zelené Dánsko“ do roku 2030 naďalej zásadný význam to, aby došlo k rýchlemu vykonávaniu dohodnutých opatrení. Dánsku by tiež prospelo, keby preskúmalo synergie s opatreniami, ktoré sa majú zahrnúť do vnútroštátneho aktu o prírode a biodiverzite, a s viacerými povinnosťami v pláne obnovy prírody.

¹⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/857 z 19. apríla 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2018/842 o záväznom ročnom znižovaní emisií skleníkových plynov členskými štátmi v rokoch 2021 až 2030, ktorým sa prispieva k opatreniam v oblasti klímy zameraným na splnenie záväzkov podľa Parížskej dohody, a nariadenie (EÚ) 2018/1999 (Ú. v. EÚ L 111, 26.4.2023, s. 1 – 14), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/857/oj>).

- (25) Napriek nedávnomu úsiliu Dánsko naďalej čelí výzvam pri prechode na silnejšie obehové hospodárstvo a pri zlepšovaní svojich politík v oblasti odpadového hospodárstva. Dánske hospodárstvo je stále vo veľkej miere závislé od primárnych zdrojov a dovážaných materiálov. Podľa najnovších údajov Eurostatu má Dánsko jeden z najvyšších objemov potravinového odpadu (2023), komunálneho odpadu (2024) a odpadu z obalov (2023) na obyvateľa v EÚ¹⁷. Dánsko zároveň spaľuje (energeticky zhodnocuje) najvyšší objem komunálneho odpadu na obyvateľa v EÚ, pričom miera obehového využívania materiálov zostáva pod priemerom EÚ a pokiaľ ide o podiel recyklovaného komunálneho odpadu, nebol zaznamenaný žiadny jednoznačne vzostupný trend. Zavedenie systému triedeného zberu pre všetky toky odpadu vo väčšine obcí, prísnejšie pravidlá nakladania s komerčným odpadom, reformy na liberalizáciu trhu so spaľovaním odpadu a nový systém rozšírenej zodpovednosti výrobcov obalov sú pozitívnymi krokmi, sú však potrebné ďalšie opatrenia na predchádzanie vzniku komunálneho odpadu a odpadu z obalov, zvýšenie miery opätovného použitia a recyklácie komunálneho odpadu a presun komunálneho odpadu, ktorý možno opätovne použiť a recyklovať, zo spaľovania na iné formy zhodnotenia. Nadchádzajúce prehodnotenie a revízia národného akčného plánu pre obehové hospodárstvo je príležitosťou na identifikáciu nových iniciatív. To by mohlo zahŕňať stimuly pre obehovejšie obaly a dizajn výrobkov a pre zvýšenú mieru využívania druhotných materiálov.
- (26) Vzhľadom na kľúčovú úlohu ľudského kapitálu pri posilňovaní konkurencieschopnosti a strategickej autonómie Únie Rada v roku 2026 odporučila, aby členské štáty prijali opatrenia na urýchlené riešenie štrukturálnych výziev súvisiacich s ľudským kapitálom v oblasti zručností, vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré bránia konkurencieschopnosti. K vykonávaniu odporúčania Rady týkajúceho sa ľudského kapitálu v Únii môžu prispieť aj odporúčania na rok 2026 adresované Dánsku.

¹⁷ Sedem členských štátov nenahlásilo údaje o komunálnom odpade za rok 2024 a štyri členské štáty zas údaje o odpade z obalov za rok 2023.

- (27) Situácia na dánskom trhu práce je naďalej napätá, pričom nezamestnanosť je nízka a pracovná sila rastie; badať však tendencie smerom k miernemu nárastu nezamestnanosti. Rastúci počet pracovníkov tvorí najmä zahraničná pracovná sila, starší ľudia a veľmi mladí pracovníci. Zamestnanosť a rast by zároveň mohol brzdiť nedostatok požadovaných zručností a nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami. Nedostatok kvalifikovaných pracovníkov je rozšírený v určitých povolaniach v oblasti zdravotníctva a starostlivosti, no výraznejšie sa prejavuje v odvetviach, ktoré podporujú zelenú a digitálnu transformáciu. Pokiaľ ide o digitálnu transformáciu, týka sa to najmä odborníkov v oblasti IKT, ale aj digitálnych zručností požadovaných vo väčšine odvetví. Pokiaľ ide o zelenú transformáciu, dotknuté je odvetvie stavebníctva a stavebného inžinierstva vo všeobecnosti vrátane zručností potrebných na výstavbu a renováciu domov, t. j. vykurovanie, izolácia atď., ale aj v súvislosti s výstavbou rozsiahlych energetických projektov. Hoci sa prijali určité opatrenia obsahujúce reformy na zabezpečenie relevantného prijímania nových študentov do odborných škôl, v dôsledku vysokého a rastúceho počtu osôb, ktoré predčasne ukončujú školskú dochádzku, sa zvyšuje počet ľudí, ktorým pravdepodobne chýbajú základné zručnosti. Nedostatok požadovaných zručností ešte viac zhoršujú pretrvávajúce nerovnosti v dosahovaní výsledkov vo vzdelávaní a odbornej príprave na regionálnej úrovni, o čom svedčia výsledky záverečných skúšok, ktorými sa ukončuje povinná školská dochádzka, najmä pokiaľ ide o gramotnosť a matematickú gramotnosť. V snahe riešiť tieto výzvy by sa Dánsko malo ďalej zameriavať na prilákanie väčšieho počtu kvalifikovaných učiteľov na obecné základné školy a základné školy druhého stupňa (*folkeskole*).

- (28) Hoci Dánsko prijalo opatrenia na podporu cenovej dostupnosti prostredníctvom neziskového bývania, ak sa má uspokojiť vysoký dopyt, najmä v regióne hlavného mesta, v oblasti výstavby bytov musí dôjsť k celkovému posilneniu snáh. Vysoké ceny bývania vo vlastnom obydľí, dlhé čakacie lehoty na neziskové bývanie a zložité postupy plánovania a pravidiel využívania pôdy v prípade nových stavieb majú za následok to, že obytných jednotiek, ktoré by boli cenovo dostupné pre domácnosti s nižšími príjmami, je dlhodobo nedostatok. Čiastočne v dôsledku toho čelia domácnosti s nízkymi príjmami, s jedným príjmom a mnohí mladí ľudia žijúci samostatne vysokým nákladom na bývanie v porovnaní s príjmom. Ak sa má zvýšiť ponuka bývania za nižšie ceny, a tým zabezpečiť cenová dostupnosť pre domácnosti s nižšími príjmami, bude dôležité, aby sa okrem opatrení prijatých na lepšie zosúladenie cenových stropov pre výstavbu neziskového bývania s trhovými cenami prijali aj opatrenia na podporu výstavby bývania vo všeobecnosti, a to najmä zjednodušením postupov plánovania a preskúmaním pravidiel územného plánovania,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Dánsko v rokoch 2026 a 2027 prijalo opatrenia s cieľom:

1. Nadalej dodržiavať maximálne miery rastu čistých výdavkov, ktoré odporučila Rada 21. januára 2025, a zároveň využiť flexibilitu podľa národnej únikovej doložky, ktorú aktivovala Rada. Posilniť celkové výdavky na obranu a bezpečnosť a pripravenosť a zároveň zabezpečiť udržateľnosť dlhovej služby a efektívnosť výdavkov, ako aj postupnú úpravu rozpočtu s cieľom udržiavať výdavky na obranu na štrukturálne vyššej úrovni. Zabezpečiť, aby opatrenia prijaté na zmiernenie vplyvu zvýšenia cien energií boli dočasné, zamerané na ochranu zraniteľných domácností alebo na riešenie potrieb energeticky náročných podnikov, aby sa zachovali stimuly na úspory energie a aby sa zabezpečilo, že ich fiškálne náklady budú zlučiteľné so záväzkami vyplývajúcimi z fiškálneho rámca EÚ.
2. Zabezpečiť kontinuitu reforiem a investícií realizovaných v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Udržať dynamiku vykonávania programov politiky súdržnosti, vo vhodných prípadoch na základe prerozdelenia prostriedkov na strategické priority a flexibility, ktoré sa dohodli v kontexte strednodobého preskúmania rámca politiky súdržnosti.
3. Podporovať MSP, aby inovovali a zavádzali nové technológie, zlepšovaním prístupu k nástrojom financovania inovácií, podporou šírenia poznatkov a posilňovaním vnútroštátneho rámca obstarávania inovácií. Zlepšiť prístup k financovaniu rozširovania prostredníctvom kapitálu na rozširovanie a verejných akciových trhov a ďalej mobilizovať domáce úspory do kapitálových investícií domácností a inštitúcií.
4. Urýchliť tempo elektrifikácie. Podporovať modernizáciu elektrizačnej sústavy potrebnú na úrovni prenosu a distribúcie a optimalizáciu existujúcej infraštruktúry. Podporovať reakciu na strane spotreby, uskladňovanie energie a iné riešenia nefosílnej flexibility. Nadalej vykonávať opatrenia na zníženie intenzity poľnohospodárskych a farmárskych činností. Posilniť politiky obehového hospodárstva a odpadového hospodárstva ďalšou podporou predchádzania vzniku komunálneho a iného odpadu a jeho opätovného použitia a recyklácie.

5. Riešiť nedostatok požadovaných zručností v snahe uspokojiť potreby trhu práce. Zintenzívniť opatrenia na zlepšenie základných zručností, riešiť nerovnosti v oblasti dosiahnutého vzdelania a odbornej prípravy, ako aj nedostatok kvalifikovaných učiteľov a predčasné ukončovanie školskej dochádzky.
6. Zvýšiť ponuku bývania, najmä vo veľkých mestách, a to zjednodušením postupov plánovania a revíziou pravidiel územného plánovania s cieľom uľahčiť výstavbu nových obytných jednotiek.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedička
